

شماره چاپ: ۹۶۵

دوره نهم - سال دوم

شماره ثبت: ۴۳۹

تاریخ چاپ: ۱۳۹۳/۱/۲۳

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی»

کد موضوعی: ۲۲۰

شماره مسلسل: ۱۳۷۴۶

تیرماه ۱۳۹۳

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۲.....	مقدمه
۳.....	۱. اهداف طرح
۳.....	۲. متن طرح
۳.....	۳. مروری بر ترکیب و اختیارات فعلی شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی
۶.....	۴. اختیارات فعلی شورای عالی امور مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی
۱۱.....	۵. اظهار نظر رسمی شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی
۱۴.....	در خصوص طرح پیشنهادی
۱۷.....	۶. نکاتی در خصوص طرح پیشنهادی
۲۲.....	جمع‌بندی و پیشنهاد
۲۳.....	منابع و مأخذ

اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی»

چکیده

با توجه به اعلام وصول و بررسی طرح پیشنهادی جمعی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی در خصوص تغییر در ترکیب و وظایف شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی،^۱ مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با برگزاری جلسات کارشناسی^۲ و اخذ نظر از صاحب‌نظران به بررسی موضوع پرداخته و می‌توان عنوان کرد که اهداف اولیه طرح در راستای هماهنگی و نظارت بیشتر بر عملکرد مناطق آزاد و ویژه اقتصادی با تصویب این طرح حاصل نبوده و این اقدام می‌تواند منجر به تضعیف حوزه سیاستگذاری و عملکردی مناطق آزاد و تضعیف نظارت بر این حوزه شود. از این رو تصویب طرح مذکور قابل توصیه نمی‌باشد.

۱. طرح یک‌شوری شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی با شماره ثبت ۴۲۹ و شماره چاپ ۹۶۵ به تاریخ ۱۳۹۳/۱/۲۳.

۲. جلسه مورخ ۱۳۹۳/۲/۳ در خصوص بررسی طرح شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با حضور نمایندگان دبیرخانه شورای هماهنگی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، وزارت امور اقتصادی و دارایی، گمرک جمهوری اسلامی ایران، سازمان بازرسی کل کشور و دیوان محاسبات کشور.

مقدمه

ایجاد مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به عنوان مناطقی خارج از قلمرو گمرکی کشور با قوانین و مقررات خاص به منظور رشد و توسعه منطقه‌ای و تأثیرگذاری در سیاست‌های سرزمین اصلی، چند دهه‌ای است که مورد توجه سیاستگذاران اقتصادی قرار گرفته است و در همین راستا مناطق آزاد کیش، قشم، چابهار،^۱ اروند، ارس، انزلی،^۲ ماکو^۳ و فرودگاه امام^۴ و همچنین ده‌ها منطقه ویژه اقتصادی در نقاط مختلف کشور ایجاد شده است.

با توجه به فقدان برنامه و استراتژی بلندمدت برای توسعه کمی و کیفی این مناطق و همچنین عملکرد ضعیف این مناطق در حوزه صادرات و عدم دستیابی به اهداف موردنظر، یکی از محورهای مهم مورد بحث در این خصوص به دو حوزه «سیاستگذاری» و «نظارت» بر حوزه عملکردی مناطق آزاد و ویژه معطوف می‌شود که در ایران به حیطه وظایف و مسئولیت‌های شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی بازمی‌گردد.

۱. قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران، مصوب ۱۳۷۲/۶/۷ مجلس شورای اسلامی و ۱۳۷۲/۶/۲۱ شورای نگهبان.
۲. قانون ایجاد مناطق آزاد تجاری - صنعتی آبادان و خرمشهر، جلفا و بندر انزلی، مصوب ۱۳۸۲/۶/۲ مجلس شورای اسلامی و ۱۳۸۲/۶/۱۲ شورای نگهبان.
۳. قانون ایجاد یک منطقه آزاد تجاری - صنعتی و ۲۳ منطقه ویژه اقتصادی مصوب ۱۳۸۹/۷/۴ مجلس شورای اسلامی و تأیید ۱۳۸۹/۷/۱۴ شورای نگهبان.
۴. قانون برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ مجلس شورای اسلامی و تشخیص مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۲۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام.

از این رو طرح حاضر تلاش دارد که با تغییر ترکیب و احصای وظایف این شورا نسبت به بازنگری در حیطه سیاستگذاری و نظارت بر مناطق آزاد و ویژه اقدام نماید. شایان توجه است که این تغییرات می‌تواند آثاری مثبت و یا حتی منفی بر عملکرد مناطق آزاد داشته باشند که در این مطالعه به این آثار و تبعات توجه خواهد شد.

۱. اهداف طرح

در بیان دلایل توجیهی طرح مذکور و در مقدمه آن به موارد ذیل اشاره شده است:

۱. لزوم ایجاد شکل قانونی در تعیین ترکیب شورا و دبیرخانه مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و ضابطه‌مند کردن امور آن توسط قانون،
۲. لزوم ساماندهی و نظام‌دهی و پاسخگویی شورا و دبیرخانه و سازمان‌های مناطق آزاد و ویژه اقتصادی،
۳. پر کردن خلأهای قانونی و حل مشکلات مناطق آزاد و ویژه اقتصادی،
۴. توسعه مناطق آزاد.

۲. متن طرح

طرح مذکور در قالب یک ماده واحده به شرح ذیل به احکامی قانونی اشاره دارد:

ماده واحده- به منظور افزایش بهره‌وری از مزیت‌ها و ظرفیت‌ها و امکانات موجود مناطق کشور (خصوصاً مناطق مرزی) در جهت توسعه و عدالت اجتماعی در تعامل با اقتصاد بین‌المللی با اولویت ملل همجوار و اتخاذ تصمیم‌های لازم و تأمین هماهنگی‌ها برای تحقق

اهداف مذکور و سایر اهداف، در قوانین و مقررات مربوط و پاسخگویی و نظارت در رابطه با مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و سازمان‌های مسئول آنها، شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و ترکیب و وظایف آن به شرح ذیل تعیین می‌گردد:

الف) ترکیب شورا

۱. رئیس‌جمهور (رئیس شورا)،
۲. وزیر امور اقتصادی و دارایی (دبیر، کلیه مصوبات شورا به پیشنهاد ایشان بوده و بر اجرای این قانون و سایر قوانین و مقررات مربوط به مناطق آزاد و ویژه و سازمان‌های مسئول آن نظارت دارد)،
۳. وزیر صنعت، معدن و تجارت،
۴. وزیر جهاد کشاورزی،
۵. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی،
۶. سایر وزرا حسب مورد به دعوت دبیر،
۷. دو تن از نمایندگان (از حوزه‌های انتخابیه مربوط به مناطق آزاد و ویژه) به انتخاب مجلس به‌عنوان اعضای ناظر،
۸. دادستان کل کشور (به‌عنوان عضو ناظر و هماهنگ‌کننده با قوه قضائیه)،
۹. سایر اشخاص حقوقی و حقیقی دولتی و غیردولتی (به‌عنوان اعضای مشاور و یا هماهنگ‌کننده به دعوت دبیر).

ب) وظایف و اختیارات شورا

۱. ایفای وظایف و اختیاراتی که در قوانین و مقررات مربوط به مناطق آزاد ویژه اقتصادی برعهده هیئت وزیران و یا شورای عالی و یا هماهنگی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی گذاشته شده است، به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب اکثریت وزرای حاضر در جلسه.
۲. تصویب تشکیلات شورا و دبیرخانه و شرح وظایف و اختیارات آن و سایر امور مربوط به مجامع عمومی سازمان‌های مناطق آزاد به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی.
۳. تصویب آیین‌نامه‌های این قانون و سایر قوانین مربوط به مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و

سازمان‌های مسئول آنها و شرکت‌ها و مؤسسات وابسته به آنها به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب اکثریت وزرای حاضر در جلسه.

۴. اتخاذ تصمیم راجع به امور مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و سازمان‌های مسئول آنها و شرکت‌ها و مؤسسات وابسته به آنها و ایفای اختیارات و مأموریت و سایر اموری که دولت به آن واگذار نماید.

۵. ارائه گزارش‌های فصلی و سالیانه به دولت و مجلس شورای اسلامی و تهیه لوایح موردنیاز و پاسخگویی از طریق وزیر امور اقتصادی و دارایی.

تبصره «۱»- دبیرخانه شورا و سایر تشکیلات آن زیر نظر وزیر امور اقتصادی و دارایی ایفای وظیفه نموده و ریاست دبیرخانه برعهده قائم‌مقام ایشان در امور مناطق آزاد و ویژه اقتصادی بوده و سازمان‌های مسئول مربوط موظف به ارائه گزارش و پاسخگویی به او و همکاری با دبیرخانه جهت بازرسی و سایر وظایف و اختیارات آن در اجرای قوانین و مقررات، مصوبات شورا و دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌هایی که توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی در اجرای قوانین و مقررات می‌باشند.

تبصره «۲»- دبیرخانه و سایر تشکیلات شورا و سازمان‌های مناطق آزاد و ویژه اقتصادی از قوانین و مقررات عمومی دولت مستثنا و صرفاً تابع قوانین و مقررات خاص خود بوده و مشمول قوانین و مقررات بر آنها مستلزم ذکر نام صریح می‌باشد.

تبصره «۳»- در جهت رعایت اصل هفتادوپنجم (۷۵) قانون اساسی: کلیه منابع و امکانات موجود شورای هماهنگی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و دبیرخانه آن با کلیه وظایف و اختیارات و مسئولیت‌ها و تعهدات به‌ترتیب به شورا و دبیرخانه مذکور در این قانون منتقل و علاوه بر آن اجازه داده می‌شود تا حداکثر بیست درصد (۲۰٪) از درآمدهای سازمان‌های مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و سود خالص شرکت‌ها و مؤسسات وابسته به آنها در اختیار شورا قرار گیرد تا به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب اکثریت وزرای حاضر در جلسه جهت تحقق اهداف و مقاصد این قانون و سایر قوانین مربوط به مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و یا کمک به سازمان‌های مناطق آزاد و یا ویژه جدید یا کم‌درآمدتر در جهت توزیع عادلانه درآمدها و عدالت اجتماعی به ترتیبی که شورا تعیین می‌نماید مصرف شود.

۳. مروری بر ترکیب و اختیارات فعلی شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

ساختار و ترکیب شورای هماهنگی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی از بدو تصویب قانون مربوط به مناطق آزاد^۱ تاکنون به فراخور تغییر دولت‌ها و تغییر نگرش‌ها دچار تغییراتی بوده که در ذیل به برخی از آنها اشاره می‌شود:

۳-۱. مصوبه مورخ ۱۳۷۶/۹/۳۰ هیئت وزیران در خصوص ترکیب و اختیارات شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۹/۳۰ با استناد به اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب نمود:

۱. به منظور ایجاد هماهنگی در بین سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران، شورایی به ریاست رئیس‌جمهور و مرکب از افراد زیر تشکیل می‌شود:

- وزیر امور اقتصادی و دارایی،
- وزیر بازرگانی،
- وزیر کشور،
- وزیر کار و امور اجتماعی،
- وزیر صنایع و معادن،
- وزیر راه و ترابری،
- وزیر نفت،
- وزیر نیرو،

۱. قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲/۶/۷ مجلس شورای اسلامی و ۱۳۷۲/۶/۲۱ شورای نگهبان.

- وزیر مسکن و شهرسازی،
- وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی،
- رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور،
- رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران،
- رئیس سازمان حفاظت محیط زیست،
- دبیر شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی.

۲. وظایف و اختیارات هیئت وزیران، موضوع قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری، صنعتی (مصوب سال ۱۳۷۲) و اصلاحیه‌های بعدی آن از جمله قانون اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی (مصوب سال ۱۳۷۷) (به استثنای تبصره «۳» ماده (۱) قانون مزبور) به کمیسیون مرکب از وزرای موضوع بند «۱» این تصویب‌نامه محول می‌شود. ملاک تصمیم‌گیری کمیسیون، موافقت اکثریت اعضای حاضر و حداقل چهار نفر می‌باشد. مصوبات کمیسیون در صورت تأیید رئیس‌جمهور با رعایت ماده (۱۹) آیین‌نامه داخلی هیئت دولت قابل صدور خواهد بود.

۳. شورا و کمیسیون موضوع بندهای «۱» و «۲» دارای دبیرخانه‌ای می‌باشند که زیر نظر دبیر شورا و کمیسیون مزبور که با حکم رئیس‌جمهور منصوب می‌گردد، اداره می‌شود.^۱

۳-۲. مصوبه مورخ ۱۳۸۴/۹/۱۳ هیئت وزیران در خصوص ترکیب و

اختیارات شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۴/۹/۱۳ به استناد اصل یکصدوسی‌وهشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

۱. به منظور ایجاد هماهنگی در بین سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران، شورایی به ریاست رئیس‌جمهور (در صورت عدم حضور ایشان به ریاست

۱. مصوبه مورخ ۱۳۷۶/۹/۳۰ هیئت وزیران در خصوص ترکیب و اختیارات شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی.

معاون رئیس‌جمهور در امور اجرایی) و مرکب از افراد زیر تشکیل می‌شود:

الف) معاون رئیس‌جمهور در امور اجرایی،

ب) وزیر امور اقتصادی و دارایی،

پ) وزیر بازرگانی،

ت) وزیر صنایع و معادن،

ث) وزیر نفت،

ج) وزیر کشور،

چ) وزیر کار و امور اجتماعی،

ح) وزیر راه و ترابری،

خ) وزیر نیرو،

د) وزیر مسکن و شهرسازی،

ذ) وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی،

ر) رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور،

ز) رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران،

ژ) دبیر شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی.

۲. وظایف و اختیارات هیئت وزیران مذکور در قانون چگونگی اداره مناطق آزاد

تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران (مصوب سال ۱۳۷۲) و اصلاحات بعدی آن

(به استثنای تبصره «۲» ماده (۱) قانون مزبور) به کمیسیون مرکب از وزیران موضوع بند

«۱» این تصویب‌نامه محول می‌شود.

۳. ملاک تصمیم‌گیری کمیسیون یاد شده، موافقت اکثریت وزرای عضو کمیسیون مزبور

می‌باشد.

۴. مصوبات کمیسیون در صورت تأیید رئیس‌جمهور و با رعایت ماده (۱۹) آیین‌نامه

داخلی هیئت دولت قابل صدور خواهد بود.

۵. شورا و کمیسیون موضوع بندهای «۱» و «۲» دارای دبیرخانه‌ای می‌باشند که زیر

نظر دبیر شورا و کمیسیون مزبور که با حکم معاون اول رئیس‌جمهور در امور اجرایی منصوب می‌گردد، اداره می‌شود.^۱

۶. این تصویب‌نامه جایگزین تصویب‌نامه شماره ۷۶۳۰۵/ت ۱۹۰۳۷ هـ مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۲۹ می‌شود.

تصویب‌نامه جلسه مورخ ۱۳۸۴/۹/۱۳ نسبت به مصوبه مورخ ۱۳۷۶/۹/۳۰ هیئت وزیران دارای تفاوت‌های ذیل است:

۱. معاون رئیس‌جمهور در امور اجرایی به‌عنوان عضو به شورای عالی اضافه شده و ایشان در غیاب رئیس‌جمهور ریاست شورا را برعهده دارند.
۲. رئیس سازمان حفاظت محیط زیست از عضویت شورا خارج شده‌اند.
۳. ملاک تصمیم‌گیری از اکثریت اعضای حاضر و حداقل چهار نفر عضو به اکثریت وزرای عضو کمیسیون تغییر یافت.
۴. دبیر شورا و کمیسیون به جای حکم رئیس‌جمهور با حکم معاون اول رئیس‌جمهور در امور اجرایی منصوب می‌گردد.

۳-۳. مصوبه مورخ ۱۳۸۸/۸/۱۰ هیئت وزیران در خصوص ترکیب و اختیارات شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

هیئت وزیران در تاریخ ۱۳۸۸/۸/۱۰ بنا به پیشنهاد رئیس‌جمهور و به‌منظور ایجاد هماهنگی میان سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی تصویب کرد: شورایی متشکل از رئیس دفتر رئیس‌جمهور به‌عنوان رئیس شورا و با حضور وزیران

۱. مصوبه مورخ ۱۳۸۴/۹/۱۳ هیئت وزیران در خصوص ترکیب و اختیارات شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی.

امور اقتصادی و دارایی، بازرگانی و صنایع و معادن و معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری و رئیس مرکز مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی به‌عنوان دبیر تشکیل شود.

براساس این مصوبه، وظایف و اختیارات هیئت وزیران در قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری-صنعتی (مصوب سال ۱۳۷۲) و اصلاحات بعدی آن و قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی (مصوب سال ۱۳۸۴) به وزیران عضو این شورا، تفویض می‌شود.

بر این اساس، هیئت وزیران تفویض اختیار تبصره «۲» ماده (۱) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری-صنعتی و تبصره «۲» ماده (۱) قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی یعنی ایجاد مناطق جدید و تعیین محدوده آنها را از این مصوبه استثنا کرده است چرا که ایجاد مناطق جدید بنابه پیشنهاد دولت و تصویب مجلس شورای اسلامی مجاز خواهد بود.

بر این اساس تصمیم‌گیری درخصوص امور اجرایی موضوع یاد شده به تمام اعضای شورا به‌عنوان نمایندگان ویژه رئیس‌جمهور و تصویب و اصلاح آیین‌نامه‌ها و مقررات مربوط به موضوع یاد شده به وزیران عضو شورا، تفویض می‌شود.

براساس این مصوبه، تصمیمات و مصوبات اکثریت اعضا یا وزیران عضو شورا (حسب مورد) در حکم تصمیمات رئیس‌جمهور و هیئت وزیران بوده و با رعایت آیین‌نامه داخلی هیئت دولت قابل صدور است. همچنین دبیرخانه شورای یاد شده در دفتر هیئت دولت خواهد بود.^۱

تصویب‌نامه جلسه مورخ ۱۳۸۸/۸/۱۰ نسبت به مصوبه قبلی هیئت وزیران دارای

تفاوت‌های ذیل است:

۱. رئیس دفتر رئیس‌جمهور به‌عنوان رئیس شورا جایگزین معاون رئیس‌جمهور

در امور اجرایی گردید.

۱. مصوبه مورخ ۱۳۸۸/۸/۱۰ هیئت وزیران درخصوص ترکیب و اختیارات شورای عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی.

۲. اعضای شورا محدود به حضور وزیران امور اقتصادی و دارایی، بازرگانی و صنایع و معادن و معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری و رئیس مرکز مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی به‌عنوان دبیر شد و سایر اعضا از شورا خارج شدند.

۴. اختیارات فعلی شورای عالی امور مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی

مستند به اطلاعات ارائه شده در سایت رسمی دبیرخانه شورای هماهنگی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، اختیارات فعلی دبیرخانه شورای عالی امور مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، عبارتند از:^۱

- برنامه‌ریزی و تدوین خط‌مشی‌های لازم به‌منظور بهره‌گیری از ظرفیت‌های مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در بخش‌های مختلف جهت افزایش تولید، ایجاد اشتغال، توسعه اقتصادی، توسعه گردشگری، توسعه مراکز علمی و آموزشی، عمرانی و آبادانی مناطق کشور، حضور در عرصه‌های تولید و بازارهای منطقه‌ای و جهانی.
- ایجاد هماهنگی در روابط سازمان مناطق آزاد و ویژه اقتصادی با دستگاه‌های دولتی، عمومی و مردمی.
- بررسی و تصویب بودجه سالیانه مناطق آزاد و ارسال به هیئت وزیران با سایر مراجع ذی‌ربط.

۱. سایت رسمی دبیرخانه شورای هماهنگی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به آدرس:

- پیشنهاد عزل و نصب اعضای هیئت‌مدیره، بازرسان و مدیرعامل سازمان‌های مناطق آزاد، هیئت وزیران یا سایر مراجع ذی‌ربط.
- بررسی و اعلام نظر درباره اصلاح طرح‌های جامع و کالبدی ارائه شده توسط مناطق و پیشنهاد نهایی آن به کمیسیون اقتصادی دولت سایر مراجع ذی‌ربط.
- بررسی و تهیه لایحه ایجاد مناطق جدید و ویژه اقتصادی.
- نظارت بر تحقق اهداف و مأموریت‌ها و عملکرد مناطق و گزارش نتایج آن در ۶ ماه به هیئت وزیران و سایر مراجع ذی‌ربط.
- بررسی عملکرد سازمان‌های مناطق آزاد و کنترل کلیه اسناد و مدارک سازمان‌های مناطق اعم از دفاتر، صورت‌های مالی، پرونده‌ها، قراردادهای و مکاتبات مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به‌منظور رعایت قوانین و مقررات مربوط.
- تدوین و ارائه اساسنامه سازمان‌های دولتی جدید به‌منظور اداره منطقه ویژه اقتصادی موردنظر به هیئت وزیران.
- پیشنهاد درخصوص تعیین محدوده جغرافیایی، طرح کالبدی، نوع و حدود فعالیت مجاز هر یک از مناطق ویژه اقتصادی به هیئت وزیران یا سایر مراجع ذی‌ربط.
- انعقاد قرارداد بین دبیرخانه و سازمان مناطق ویژه اقتصادی درخصوص ملک و تصرف اراضی واقع در محدوده ویژه موردنظر توسط اشخاص حقوقی غیردولتی قبل از صدور مجوز هیئت وزیران.
- تدوین و ارائه آیین‌نامه‌های ضوابط، مقررات و دستورالعمل‌های اجرایی مرتبط

با امور مناطق آزاد و ویژه اقتصادی جهت طرح و تصویب در هیئت وزیران و سایر مراجع ذی ربط.

- بررسی نظام‌نامه‌های فرهنگی مناطق آزاد،
- مشارکت در تعیین نقاط نظامی و امنیتی مناطق آزاد،
- بررسی و ارائه نظر درباره تعرفه‌های خدماتی مناطق آزاد،
- انجام وظایف دبیرخانه کمیسیون ارزش افزوده برای مناطق آزاد و ویژه اقتصادی،
- تهیه آیین‌نامه مالی معاملاتی سازمان‌های مناطق آزاد،
- تهیه ضوابط ثبت و فعالیت شرکت‌ها در مناطق آزاد،
- تنظیم هرگونه مواد قانونی یا مقررات و دستورالعمل‌های کلی لازم به منظور تسهیل در اجرای مأموریت‌های محوله به مناطق آزاد و پیگیری آنها تا مرحله تصویب و ابلاغ،
- رسیدگی به گزارش حسابرسی و بازرسی قانونی شرکت‌های تابعه سازمان‌های مناطق آزاد،
- نظارت بر برنامه‌ها، فعالیت‌های، عملکرد مناطق آزاد و ویژه اقتصادی،
- انجام سایر امور محوله از سوی مراجع ذی ربط و ارائه نتایج حاصله،
- تنظیم و ساماندهی روابط فی مابین مناطق آزاد و ویژه اقتصادی با یکدیگر و دستگاه‌های اجرایی و سازمان‌های مختلف وابسته به قوای سه‌گانه،
- کوشش مستمر در توسعه و تبلیغ فعالیت‌های مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی،
- انعقاد قرارداد لازم با مؤسسات و یا اشخاص ذی صلاح جهت استفاده از

خدمات ایشان در زمینه انجام وظایف و مأموریت‌های مرکز.

- شرکت مؤثر در برنامه‌ریزی کلان و استراتژیک اقتصادی و صنعتی مرتبط با مناطق آزاد و ویژه اقتصادی.
- بررسی تقاضای مربوط به ایجاد مناطق آزاد و ویژه اقتصادی جدید و تهیه و ارائه طرح‌های توجیهی به مراجع ذی‌ربط و پیگیری و تصویب طرح و لوایح مرتبط با ایجاد مناطق در مجلس شورای اسلامی.

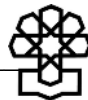
۵. اظهار نظر رسمی شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی در خصوص طرح پیشنهادی

شورای مذکور با ارائه نظر رسمی^۱ طرح پیشنهادی با هدف ایجاد یک شورا جهت ارائه اختیارات هیئت‌وزیران در قانون چگونگی اداره مناطق آزاد با مسئولیت دبیری وزیر امور اقتصادی و دارایی را دارای اشکالاتی به شرح زیر می‌دانند:

۱. شورا معتقد است که این طرح به تضعیف نهاد سیاستگذاری در حوزه مناطق آزاد منجر می‌شود. زیرا در مناطق آزاد طیف متنوعی از وظایف و مسئولیت‌ها در حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، امنیتی، انتظامی و... وجود دارد و از این رو تهیه و تصویب و ابلاغ آیین‌نامه‌های قانونی به‌عهده هیئت وزیران گذاشته شده و هم‌اکنون نیز مطابق اصل یکصدوسی‌وهشتم قانون اساسی توسط شورای هماهنگی

۱. نامه مورخ ۱۳۹۳/۲/۱۰ شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی با شماره ۹۳۲/۲۰/۱۱۷۹

در پاسخ به نامه مورخ ۱۳۹۳/۲/۱ مرکز پژوهش‌ها با شماره ۸۲-۱۴/۶۶/۱۴۱

متشکل از تعدادی از وزرا انجام می‌شود بنابراین انتزاع مسئولیت‌های هیئت وزیران و اعطای آن به شورای عالی پیشنهادی به معنای کاهش استحکام حقوقی مصوبات، لازم‌الاتباع نبودن برای تمامی دستگاه‌های اجرایی و کاهش ضمانت اجرای مقررات وضع شده می‌گردد و در عرصه اجرا با مشکلات و تبعاتی مواجه خواهد شد و نظام حقوقی و اجرایی متفاوت و متمایز در مناطق آزاد و ویژه بدون پشتوانه عالی‌ترین نهاد اجرایی یعنی هیئت وزیران فاقد توانمندی و کارایی خواهد بود.^۱

۲. شورا معتقد است که طرح مذکور موجب نظارت‌گریزی در حوزه مناطق آزاد خواهد شد زیرا در حال حاضر ریاست مجلس شورای اسلامی بر تمامی مصوبات هیئت دولت و شوراها و کمیسیون‌های منبعث از اصل یکصدوسی و هشتم قانون اساسی نظارت دارد و کلیه مصوبات مغایر با قوانین شناسایی و ابطال می‌گردد ولی مصوبات چنین شوراها و پیشنهادی در مسیر نظارت کمیسیون تطبیق قوانین مجلس و انطباق با قوانین قرار نمی‌گیرند.^۲

۳. شورا معتقد است که این پیشنهاد با قانون اساسی در تعارض است. براساس اظهار نظر ارسالی از طرف شورای هماهنگی مناطق آزاد، در مصوبه مجلس که به عنوان قانون چگونگی اداره مناطق آزاد در سال ۱۳۷۲ برای اظهار نظر به شورای نگهبان ارسال شده بود، همین شورا با همین خصوصیات پیش‌بینی شده بود که

۱. شایان توجه است که این استدلال در صورتی که اعضای صاحب رأی شورا همگی از وزرا باشند، قابل خدشه است، زیرا در این صورت مصوبات شورا، پس از تأیید رئیس‌جمهور حسب تصریح ذیل اصل یکصدوسی و هشتم قانون اساسی در حکم مصوبه هیئت وزیران است.

۲. در صورتی که اعضای صاحب رأی شورا همگانی از وزرا باشند، مصوبات آن پس از تأیید رئیس‌جمهور در حکم مصوبات هیئت دولت بوده و جهت بررسی به هیئت تطبیق قوانین مجلس شورای اسلامی ارسال می‌شود.

شورای نگهبان با این استدلال که نمی‌توان اختیارات مصرح دولت در اصل یکصدوسی و هشتم قانون اساسی را محدود کرد، آن‌را با اصل یاد شده مغایر اعلام و مجلس شورای اسلامی نیز در مقام تأمین نظر شورای نگهبان، هیئت وزیران را جایگزین شورای مذکور کرد.

۴. به نظر شورا در متن ارسال به خصوص در مواردی از جمله جزء «۲» بند «الف» و جزء «۱» بند «ب» و جزء «۳» بند «ب» میان وظایف دبیر پیشنهادی (وزیر امور اقتصادی و دارایی) با شورا تناقض وجود دارد. در این بندها تمامی پیشنهادات، اختیارات و پاسخگویی شورای عالی به وزیر مربوط به عنوان دبیر محدود شده است و این درحالی است که حتی رئیس شورا نیز نمی‌تواند مسئولیت اتخاذ تصمیمات و مصوبات یک شورا را برعهده بگیرد و در قبال تصمیمات شورا پاسخگو باشد و از این نظر تناقض حقوقی موجود مانع کارآیی خواهد شد.^۱

۵. به نظر شورا تبصره «۳» جزء «۵» بند «ب» با مضمون اختصاص حداکثر ۲۰ درصد از درآمد سازمان‌ها به شورا دارای ابهامات حقوقی و کارشناسی متعددی است که می‌توان به مواردی مانند حضور برخی سازمان‌های اداره‌کننده بخش خصوصی و منطقی نبودن اجازه برداشت از درآمد ایشان و نیاز مبرم مناطق به درآمدهای خود با توجه به نظام هزینه - درآمدی سازمان‌های اداره‌کننده برای تأمین و تکمیل زیرساخت‌های خود اشاره کرد.

۶. وجود وجوه مختلف در مناطق آزاد از جمله صنعت، تجارت، ترانزیت، گردشگری،

۱. در این خصوص هرچند اعطای مسئولیت کل شورا به دبیر با منطق مدیریتی و کارآیی شورا هم‌خوانی ندارد ولی به نظر می‌رسد که از جهت منطق سیاسی و حقوق عمومی بلامانع است.

امور فرهنگی و اجتماعی، عمران و آبادانی منطقه‌ای، تأمین زیرساخت‌ها، فعالیت‌های بندری و... که فراتر از وظایف یک وزارتخانه بوده و چندوجهی و فرابخشی می‌باشد و ایفای شایسته آن مستلزم ورود بالاترین مقام اجرایی کشور است.

۷. امکان تسری و چنبره بوروکراسی ساختارهای خشک و کم‌تحرك وزارتخانه‌ها با تغییر پیشنهادی.

۸. وجود تجربه بسیاری از کشورها از جمله چین، هند و دبی در هدایت و راهبری مناطق آزاد آنها توسط قدرتمندترین نهاد اجرایی کشورها (هدایت و راهبری مناطق آزاد چین زیر نظر شورای امور دولتی چین به‌عنوان عالی‌ترین ارگان دولتی).

۹. لزوم توجه به ضرورت وجود ساختار سازمانی و مدیریتی چالاک و پرتحرك و متصل به عالی‌ترین مرجع قوه مجریه (هیئت وزیران و ریاست جمهوری) برای تحقق بند «۱۱» ابلاغیه مقام معظم رهبری در زمینه اقتصاد مقاومتی مبنی بر توسعه حوزه عمل مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور به‌منظور انتقال فناوری‌های پیشرفته، گسترش و تسهیل تولید، صادرات کالا و خدمات و تأمین نیازهای ضروری و منابع مالی از خارج.

۶. نکاتی در خصوص طرح پیشنهادی

۱. در ابتدای ماده واحده به‌صورت خلاصه به مواردی اشاره شده که به‌نظر هدف و رسالت تشکیل شورای پیشنهادی می‌باشند. در این خصوص شایان توجه است که اشاره به عباراتی مبهم مانند (افزایش بهره‌وری از مزیت‌ها و ظرفیت‌ها) و یا اعطای اولویت (خصوصاً مناطق مرزی) و یا انتزاعی (عدالت اجتماعی) نه‌تنها موجب شفافیت

موضوع نمی‌شود، بلکه می‌تواند موجب انحراف از اهداف مناطق آزاد را فراهم سازد از این رو می‌توان ابتدای ماده واحده را به صورت کلی حذف کرد و یا به صورت کلی به موضوع سیاستگذاری، هماهنگی و نظارت بر امور مناطق آزاد و ویژه اقتصادی اشاره کرد.

۲. تغییر عمده پیشنهاد شده در بند «الف» (ترکیب شورا) و همچنین جزءهای «۱»، «۲»، «۳» بند «ب» و تبصره «۱» ذیل جزء «۵» بند «ب»، تعیین وزیر امور اقتصادی و دارایی به عنوان دبیر و ارائه اختیاراتی از جمله محدود کردن مصوبات شورا به پیشنهاد ایشان و انتظار مسئولیت‌هایی از جمله نظارت بر اجرای قوانین مربوط و سازمان‌های مسئول است. در این راستا توجه به برخی موارد به شرح زیر ضروری است.

الف) اهداف مناطق آزاد به صراحت ماده (۱) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد معطوف به زمینه‌های مختلفی از جمله تسریع در انجام امور زیربنایی، عمران و آبادانی و رشد و توسعه اقتصادی، ایجاد اشتغال سالم و مولد، تنظیم بازار کار و کالا، حضور فعال در بازارهای جهانی و منطقه‌ای، تولید و صادرات کالاهای صنعتی و تبدیلی و ارائه خدمات عمومی است و در ماده (قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه نیز به پشتیبانی از فعالیت‌های اقتصادی و برقراری ارتباط تجاری بین‌المللی و تحرک در اقتصاد منطقه‌ای و تولید و پردازش کالا، انتقال فناوری، صادرات غیرنفتی، ایجاد اشتغال مولد و جلب و تشویق سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، صادرات مجدد، عبور خارجی (ترانزیت) و انتقال کالا (ترانشیپ) اشاره شده است و بدیهی است که این اختیارات به حوزه‌های مختلف اقتصادی، تجاری، فرهنگی، اجتماعی، امنیتی و... بازمی‌گردد که از حوزه عمل

یک وزارتخانه فراتر است و به تمامی حوزه عمل دولت معطوف شده و ارائه این مسئولیت‌ها به حیطة یک وزارتخانه (وزارت امور اقتصادی و دارایی) و پاسخگویی از یک وزیر (وزیر امور اقتصادی و دارایی) اجرایی و عملیاتی نمی‌باشد.

ب) دامنه وظایف وزارت امور اقتصادی و دارایی در شرایط فعلی نیز بسیار گسترده و متنوع است. مسئولیت‌های مرتبط با نظام بانکی، امور مالیاتی، امور گمرکی، امور بیمه‌ای، جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، بورس و اوراق بهادار، خصوصی‌سازی و واگذاری، اجرای اصل چهل‌وچهارم قانون اساسی، امور حسابرسی، مبارزه با پولشویی، اداره اموال دولتی و اموال تملیکی، چاپ اوراق بهادار و دولتی، خزانه‌داری کل کشور و...^۱ بیانگر این واقعیت است که هم‌اکنون این وزارتخانه با حوزه‌های متعددی مواجه بوده و اعطای یک مسئولیت جدید و انتظار پاسخگویی در قبال آن و آن هم مسئولیتی که سنخیت موضوعی مستقیمی با حوزه وظایف وزارت امور اقتصادی و دارایی در امور تجاری، صنعتی و... ندارد، می‌تواند وزارت امور اقتصادی و دارایی را نیز با مشکلاتی مواجه کند.

ج) از طرف دیگر تنوع مسائل و حوزه‌های مربوط به مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و ارتباط آن با وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مختلف در شرایطی که وزارت امور اقتصادی و دارایی امکان نظارت بر عملکرد سایر وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها را ندارد مسلماً به کاهش کارایی دستگاه‌های مسئول انجامیده و منجر به عدم امکان پاسخگویی وزارت امور اقتصادی و دارایی به عملکرد مناطق آزاد در کلیه حوزه‌های

۱. سایت رسمی وزارت امور اقتصادی و دارایی به آدرس:

مرتبط می‌شود.

د) با این اقدام حوزه سیاستگذاری و نظارت از سطح ریاست‌جمهوری به ذیل یک وزارتخانه تنزل می‌یابد. زیرا وزیر امور اقتصادی و دارایی در بهترین حالت یک معاونت به‌عنوان معاون امور مناطق ایجاد کرده و ایشان پاسخگوی مطالبات مناطق آزاد خواهند بود که در این شرایط جایگاه مقام سیاستگذار، مسئول و پاسخگو به معاون وزیر تنزل می‌یابد.

ه) نکته دیگر آنکه مشکل مناطق آزاد صرفاً با انتقال وظایف و پاسخگویی به حوزه یک وزارتخانه مرتفع نمی‌گردد و چه بسیار سازمان‌هایی هستند که هم‌اکنون زیرمجموعه یک وزارتخانه قرار دارند ولی با انفعال و بی‌برنامگی مواجه بوده و از کارایی لازم برخوردار نیستند. نظارت بر عملکرد مناطق آزاد و ویژه مستلزم برنامه‌ریزی هدفمند و بلندمدت و تغییر نگرش مسئولان درخصوص ایجاد مناطق آزاد و ویژه به‌عنوان یک ابزار منطقه‌ای است.

و) دغدغه طراحان طرح درخصوص پاسخگو کردن یک مقام دولتی به عملکرد مناطق آزاد با این طرح پیشنهادی نیز مرتفع نخواهد شد. زیرا در شرایط پیشنهادی نیز نمی‌توان اختیاراتی را به یک شورای مرکب از افراد مختلف سپرد و مسئولیت را از یک شخص یا وزیر مطالبه نمود و با توجه به ضرورت تناسب میان اختیارات با مسئولیت‌ها با تصویب طرح پیشنهادی نیز موضوع پاسخگویی مناسب مرتفع نخواهد شد.

۳. یکی دیگر از پیشنهادهاى مطروحه در بند «الف» انتخاب دو نفر از نمایندگان (از حوزه‌های انتخابیه مربوط به مناطق آزاد و ویژه) به انتخاب مجلس به‌عنوان

اعضای ناظر است. هرچند این پیشنهاد با هدف افزایش نظارت مجلس بر عملکرد حوزه مناطق آزاد ارائه شده است ولی با توجه به تعداد بالای مناطق آزاد و ویژه و محدودیت انتخاب دو نفر، ممکن است منجر به توسعه تمایلات منطقه‌ای و تمرکز فعالیت دبیرخانه به برخی مناطق خاص شده و می‌تواند در عملکرد برخی مناطق دیگر تأثیر نامطلوب نیز بگذارد. وجود انگیزه‌های منطقه‌ای همواره به‌عنوان یک آسیب جدی در کارآیی مناطق مطرح بوده و این پیشنهاد می‌تواند منجر به تشدید این انگیزه‌ها شود.

۴. یکی دیگر از پیشنهادات مطروحه در طرح پیشنهادی، اختصاص حداکثر ۲۰ درصد درآمد سازمان‌های مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و سود خالص شرکت‌ها و مؤسسات وابسته به شورای مذکور بوده تا در راستای تحقق اهداف به مناطق جدید و یا کم‌درآمد کمک شود. در این خصوص نیز با توجه به فعالیت برخی سازمان‌های اداره‌کننده بخش خصوصی و همچنین وجود سازوکار درآمد - هزینه‌ای در ساختار این مناطق و همچنین نیاز مناطق به درآمدهای خود جهت تأمین و تکمیل زیرساخت‌های مورد نیاز و همچنین احتمال عدم نیاز چنین حجم بودجه برای دبیرخانه و حفظ ساختار دبیرخانه با توجه به ماهیت محدود اداری خود، اشاره به حکم مورد نظر قابل توصیه نیست.

۵. علی‌رغم مطالب فوق تردیدی نیست که مناطق آزاد در دستیابی به اهداف خود به‌خصوص در حوزه جذب سرمایه‌گذاری خارجی و توسعه صادرات و ایجاد شرکت‌ها و نظامات بانکی و بیمه‌ای بین‌المللی به موفقیت‌های قابل توجهی دست نیافته و پاسخگویی و برنامه‌ریزی برای رفع مشکلات مذکور دارای اولویت است. همچنین

وجود مشکلاتی در حوزه پاسخگویی حوزه عملکرد مناطق آزاد به مجلس شورای اسلامی و سایر نهادهای نظارتی به‌خصوص در موارد بروز تخلف موجب شکل‌گیری مطالباتی درخصوص نحوه نظارت بر عملکرد مناطق آزاد شده است. در همین راستاست که در جزء «ی» تبصره «۲۰» قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور به این موضوع اشاره شده است که معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور مکلف است بر بودجه مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در طول سال ۱۳۹۳ که به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد نظارت کرده و آن را در پیوست ۳ لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور درج نماید. ازاین‌رو می‌توان عنوان نمود که نظارت بر عملکرد مناطق توسط دیوان محاسبات و سایر مراجع نظارتی قابل حصول بوده و از این مسیر نظارت قوه مقننه بر این مناطق حاصل شده است.

جمع‌بندی و پیشنهاد

با توجه به مطالب مطروحه، هرچند مناطق آزاد فاقد برنامه و استراتژی بلندمدت کمی‌وکیفی مصوب بوده و در دستیابی به اهداف قانونی خود عملکرد مثبتی نداشته‌اند، با این حال به نظر می‌رسد اهداف اولیه طرح، مبنی بر ساماندهی و پاسخگویی حوزه مناطق آزاد و ویژه اقتصادی از مفاد این طرح حاصل نشده و طرح پیشنهادی می‌تواند موجبات تضعیف مناطق آزاد در حوزه سیاستگذاری، اجرایی و حتی نظارت را نیز فراهم آورد. ازاین‌رو تصویب طرح مذکور قابل توصیه نیست.

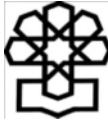

به نظر می‌رسد، تقویت نقش دیوان محاسبات کشور در ارائه گزارش‌های عملکردی مدیریتی و بودجه‌ای از طریق ذکر بودجه مناطق آزاد در بودجه عمومی کل کشور، می‌تواند رافع بخشی از دغدغه نمایندگان در حوزه نظارت بر عملکرد مناطق آزاد باشد.

منابع و مآخذ

۱. جلسه مورخ ۱۳۹۳/۲/۳ درخصوص بررسی طرح شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با حضور نمایندگان دبیرخانه شورای هماهنگی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، وزارت امور اقتصادی و دارایی، گمرک جمهوری اسلامی ایران، سازمان بازرسی کل کشور و دیوان محاسبات کشور.
۲. سایت رسمی دبیرخانه شورای هماهنگی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به آدرس:
<http://www.freezones.ir>
۳. سایت رسمی وزارت امور اقتصادی و دارایی به آدرس:
<http://www.mefa.gov.ir>
۴. طرح یک‌شوری شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی با شماره ثبت ۴۳۹ و شماره چاپ ۹۶۵ به تاریخ ۱۳۹۳/۱/۲۳.
۵. قانون ایجاد مناطق آزاد تجاری - صنعتی آبادان و خرمشهر، جلفا و بندر انزلی، مصوب ۱۳۸۲/۶/۲ مجلس شورای اسلامی و ۱۳۸۲/۶/۱۲ شورای نگهبان.
۶. قانون ایجاد یک منطقه آزاد تجاری - صنعتی و ۲۳ منطقه ویژه اقتصادی مصوب ۱۳۸۹/۷/۴ مجلس شورای اسلامی و تأیید ۱۳۸۹/۷/۱۴ شورای نگهبان.
۷. قانون برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ مجلس شورای اسلامی و تشخیص مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۲۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام.

۸. قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران، مصوب ۱۳۷۲/۶/۷ مجلس شورای اسلامی و ۱۳۷۲/۶/۲۱ شورای نگهبان.
۹. مصوبه مورخ ۱۳۸۸/۸/۱۰ هیئت وزیران در خصوص ترکیب و اختیارات شورای عالی مناطق آزاد تجاری، صنعتی.
۱۰. مصوبه مورخ ۱۳۸۴/۹/۱۳ هیئت وزیران در خصوص ترکیب و اختیارات شورای عالی مناطق آزاد تجاری، صنعتی.
۱۱. مصوبه مورخ ۱۳۷۶/۹/۳۰ هیئت وزیران در خصوص ترکیب و اختیارات شورای عالی مناطق آزاد تجاری، صنعتی.
۱۲. نامه مورخ ۱۳۹۳/۲/۱۰ شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی با شماره ۹۳۲/۲۰/۱۷۹ در پاسخ به نامه مورخ ۱۳۹۳/۲/۱ مرکز پژوهش‌ها با شماره ۸۲-۱۴/۶۶/۱۴۱.

شماره مسلسل: ۱۳۷۴۶

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی»

نام دفاتر: مطالعات اقتصادی (گروه بازرگانی)، مطالعات حقوقی، مطالعات زیربنایی

تهیه و تدوین: سعید غلامی باغی

مدیر مطالعه: سعید غلامی باغی

ناظر علمی: فتح‌ا... تاری

متقاضی: کمیسیون اقتصادی

همکاران: حامد ناظمی، ذبیح‌ا... طلوعی

اظهار نظرکنندگان خارج از مرکز: دبیرخانه شورای هماهنگی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی:

۱. مناطق آزاد

۲. مناطق ویژه

۳. سیاستگذاری

۴. نظارت

تاریخ شروع مطالعه: ۱۳۹۳/۱/۱۹

تاریخ خاتمه مطالعه: ۱۳۹۳/۳/۳۱

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳/۴/۱

